

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. V. Aliud dubium de puella vim passa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

in quibus proposito vno casu in individuo, omnes iuris Interpretes assumunt decisionē illius casus individui pro regula generali ob identitatem rationis. Quæ quidem maiorem locum habent in ijs, quæ sunt iuris naturalis, in quibus magis attenditur ratio, quam verborum tenor.

35. Eodem ergo modo, & ob eandem rationem damnata manet opinio docens, licitum esse procurare eum abortum propter periculum ab extrinseco proveniens, sive proveniat ab infamia puellæ, sive ab infamia parentum, & confanguineorum, sive ab infamia communitatis Religiosæ.

36. Dato autem, & non concessio, quod iste casus non contineatur sub hac damnatione; dicendum est, vi huius damnationis manere antiquatam opinionem, quæ dicat, licitum esse procurare eum abortum Monialis, ne periclitetur fama cœnobij Religiosi. Hæc enim opinio, est antecedens, ex quo infertur propositio damnata. Nam si licet, procurare eiusmodi abortum propter vitandam infamiam cœnobij; & cum ius naturale non possit limitari ad gradum infamiæ paulo maiorem, aut paulo minorem; idem erit dicendum, sive sit propter infamiam puellæ, sive sit propter infamiam cœnobij.

CAPVT V.

Aliud dubium de puella vim passa

SVMMARIVM.

Refertur placitum Lumbierij. nu. 37. Proponuntur tria circa id placitum refellenda. num. 38.

Quomodo assertio relata subiaceat damnationi? num. 39.

Qui fuit aggressor, & iam non est, non potest denuo impeti. num. 40.

Quomodo dici possit semen aggressor castitatis? num. 41.

Et an femina, qua patitur violentiã possit in continenti repellere semen ibid.

Quomodo non sit aggressor in eo tempore, in quo non violatur castitas. num. 42.

Et quando non instat tempus defensionis. num. 43.

Eo tempore, quo quis non est aggressor, instrumentum illius non potest esse aggressor. num. 45.

Discrimen inter ius famina defendendi occisive castitatem, & expellendi fatum inanimem. num. 46.

Obiectio solvitur. num. 47.

Infertur assertionem impugnatam neque speculative esse probabilem. num. 49.

37. **H**unc casum proponit Lumbier, ibid. num. 1888. scilicet quando femina omnino invita inculpabiliter passa est violentiam viri, & facta est prægnans; an licete possit ad vitandam infamiam expellere fatum inanimem. Et respondet his verbis: *Contra la condenacion parece, que no seria. Contra la razon parece, que tan poco: pues entonces tambien el semen como instrumento, & virtud del varon, es agressor injusto, y violento de su castidad. Y si es doctrina corriente de los Theologos, y lo enseña Tapia con otros, assi de que puede la muger matar al agressor violento de su castidad; parece que tambien ha de poder al feto inanimado. Del animado no se habla aqui; porque por la salud espiritual de aquella alma, que està en extrema necesidad puede aver diferente razon, que se dexa por aora à la disputa*

Nnn 2 *puta*

puta de los Theologos. Quæ verba propter ignaros hispani idiomatis sic fideliter in latinum sermonem transferuntur. [Videtur id *non esse contra damnationem*. Videtur etiam, neque contra rationem esse: quia tunc etiã semen, tamquam istrumentum, aut virtus viri, *est aggressor* iniustus, & violentus castitatis eius. Et si quidem est communis doctrina Theologorũ (& ita docet Tapia cum alijs) quod *femina potest occidere* aggressorẽ violentum suę castitatis, videtur etiam, quod potest expellere eum fætum inanimem. De animato autem non loquimur in hoc casu: nam propter salutem spiritalẽ illius animæ existentis in extrema necessitate potest adesse diversa ratio; quæ modo remittitur ad Theologorum disputationem.]

38. In quibus verbis multa veniunt notanda, & reijcienda, tum quia adversantur huic damnationi; tum quia perperam colliguntur ex doctrina Theologorum. Primum, quod dicat, eam opinionem non esse contra damnationem; secundum, quod semen est aggressor castitatis in eo eventu; tertium, quod ex defensione occisiva castitatis summat paritatem ad expulsionem fætus inanimati.

39. Quod attinet ad primum, dicendum est, eam opinionem contineri sub hac damnatione, scilicet quæ docet, posse expelli fætum inanimem, quando femina passa est omnimodam violentiam castitatis. Probatur primo. Nam hæc damnatio vniversaliter damnat opinionem, quæ doceat licere expulsionem fætus inanimis propter vitandam infamiam, aut occisionem feminae corruptæ; sed hæc opinio id affirmat: ergo hæc damnatio illam damnat.

40. Probatur secundo: (quo argumento, & tribus sequentibus

refellitur secundum dictum eius Authoris) quia licet semen, dum actualiter infunditur per vim in vterum feminae, possit dici aggressor castitatis feminae; at postquam conversus est in fætum, iam pro tunc non est aggressor castitatis: sed quod fuerit aggressor, & iam non sit, non est sufficiens ad illud expellendum à suo naturali loco; sicut quod aliquis fuerit aggressor contra vitam Petri, cum iam non sit, id non est sufficiens, vt transacto priori aggressionis tempore, possit Petrus illum occidere: ergo cum sola ratione aggressoris contendat is Author liberare eam opinionem à damnatione, & iam ratio aggressoris evanuerit, nulla est ratio, ob quam ea opinio possit à damnatione excludi.

41. Et quidem semen, dum violententer immittitur in vterum feminae, non potest negari, quod sit aggressor castitatis. Ideo opinio fuit P. Thomæ Sanchez, lib. 2. de matrim. disp. 22. num. 17., & Marchantij, part. 1. c. 6. quæst. 21., quem refert Diana, nec improbat, part. 7. tract. 5. resol. 21., femina, quæ omnimodam violentiam patitur contra castitatem, illam quidem renitentem immissioni seminis, posse repellere semen eodem impetu, quo illius immissioni renititur, scilicet in eodem momento; quia id nihil aliud est, quam se defendere ab immissione seminis, tamquam aggressoris violenti, & iniusti suæ castitatis. Et quamvis modo non vacat, eam opinionem examinare; illam tamen refero, vt constet, quomodo, & quo tempore semen possit dici aggressor violentus castitatis.

42. Probatur tertio. Quia semen viri non est aggressor castitatis feminae eo tempore, in quo non violatur castitas: sed quando datur in vtero fætus inanimis, tunc non

Tob. Saut.
March.
Diana.

violatur castitas: ergo tunc semen non est aggressor castitatis.

53. Probatur quarto. Quia tunc aliquis non est aggressor, quando non instat tempus defensionis, aut impediendi iniuriam: sed postquam transit immissio feminis, & conceptus est fœtus, iam non est tempus defensionis, neque tempus impediendi iniuriam contra castitatem: ergo tunc semen non est aggressor castitatis. Minor evidens est: quia iam violata castitate, non est tempus impediendi eam violationem; cum ad præteritum non detur potentia.

44. Maior etiam constat. Nam postquam Petrus percussit Ioannem, & abiit, idè iam non est aggressor, quia iam transit tempus impediendi percussorem, & defendendi se ab illa: ergo cum violata castitate, transferit iam tempus impediendæ violationis, iam illud semen non potest dici aggressor.

45. Probatur quinto. Nam eò tempore, quo mæchus violentus non est aggressor castitatis, ipsum instrumentum illud non potest esse aggressor: sed tempore, quo fœtus iam est conceptus, mæchus ipse non est aggressor castitatis: ergo: & semen, quod est instrumentum malefactoris, & malefacti, non est aggressor castitatis.

46. Quod attinet ad tertium dictum eius Authoris, scilicet paritatem desumptam à defensione occisiva castitatis ad expulsionem fœtus inanimis; assero, discrimen esse meridiana luce clarius. Nam fœmina, cuius castitas impetitur, si alia via non potest impedire illam iniuriam, potest illam impedire occisione inuassoris; postquam autem facta est iniuria violationis castitatis, non potest illum occidere, quia iam non potest impedire eam iniuriam iam illatam. In altero autem casu

per expulsionem fœtus iam concepti non impeditur invasio eius castitatis, nec violatio; cum iam præterierit.

27. Dicer aliquis. Licet tunc fœtus inanimis non sit aggressor castitatis, est tamen aggressor famæ propter infamiam inde secuturam; vel aggressor vitæ, propter occisionem, quæ fortasse imminet à consanguineis.

48. Sed hæc responsio non minuit, imo auget difficultatem. Sic enim regreditur ad ipsam formalissimam rationem, ob quam damnatur ea 34. propositio, nempe propter periculum occisionis, aut infamiae inde secuturæ: cum iam non fiat recursus ad hoc, quod fœtus inanimis sit aggressor castitatis in sua radice.

49. Id tamen placet in assertionione Lumbierij, quod cum vir timoratus sit, hæc verba subiunxit. *Todo esto especulativamente parece probable: si lo sea en la practica, los Doctos lo veràn.* Id est, [hæc omnia speculative videntur probabilia: an sint probabilia in praxi, docti iudicabunt.] Argumenta autem hucusque instructa manifeste probant, eam Lumbieri assertionem neque speculative, neque practice esse probabilem: maxime cum in 1. part. Crif. Theol. disp. 14. ostenderimus, quoties in speculatione inveniuntur eadem omnino circumstantiæ, ac in praxi; idrotum est practice probabile, quod fuerit probabile in speculatione. Quia tamen sæpe, quæ considerantur in speculatione, non possunt re duci ad praxim sine nova circumstantia vitiosa; idè aliquando non valet à probabilitate speculative ad practice.